

Pozměňovací návrhy šité horkou jehlou ohrožují funkčnost Zákona o podpoře bydlení

6. 3. 2025, Praha

Poslanci a poslankyně včera ve druhém čtení schválili dlouho očekávaný Zákon o podpoře bydlení, který má v případě schválení skrze v praxi osvědčené nástroje pomoci k bydlení lidem v bytové nouzi, kterých je dnes v České republice podle statistik 161 000 včetně 62 000 dětí. Spolu se zákonem bylo také předloženo několik pozměňovacích návrhů, o kterých budou poslanci a poslankyně dále jednat. Iniciativa Za bydlení varuje, že některé pozměňovací návrhy mohou ohrozit funkčnost zákona. Kvůli špatně nastavenému systému by se do bydlení nemuseli dostat například samoživitelky s dítětem ve školním věku, mladí dospělí opouštějící dětské domovy, nebo oběti domácího násilí.

Mezisektorová iniciativa Za bydlení sdružující více než padesát subjektů a jednotlivců napříč veřejnou, občanskou a akademickou sférou již druhé volební období apeluje na vypracování a přijetí funkční legislativy, díky které se v České republice konečně podaří vyřešit problém bytové nouze. A to zejména díky v praxi osvědčeným nástrojům prevence ztráty bydlení.

„Velmi jsme uvítali možnost zapojit se do participativního procesu spoluvytváření Zákona o podpoře bydlení v gesci Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva práce a sociálních věcí, ke kterému jsme byli před více než třemi lety jako iniciativa přizváni. U společných jednání s ministerstvy nechyběli zástupci poskytovatelů sociálních služeb, obcí, krajů, i akademického sektoru. Výsledkem byl konsensuální, z našeho pohledu kompromisní vládní návrh, který jsme vyhodnotili jako funkční, a to jak z hlediska potřeb cílových skupin, tak realizátorů podpůrných opatření, kteří jsou primárně z řad poskytovatelů sociálních služeb. Zákon o podpoře byl příslibem toho, že Vláda je odhodlaná konečně začít systémově řešit problém bytové nouze, který je tu desítky let a který stojí státní rozpočet miliardy korun ročně. Některé předložení pozměňovací návrhy v nás ale nyní vyvolávají velké obavy, mohou totiž ohrozit funkčnost zákona a razantně utlumit zabydlování potřebných,“ říká Mikoláš Opletal, mluvčí iniciativy Za bydlení.

Iniciativa Za bydlení kritizuje snahu o redukci zákona, která znamená, že zákon nakonec pomůže příliš nízkému počtu lidí v nouzi. Návrh, který byl schválen vládou, by stál státní rozpočet jenom přibližně 1,5 miliardy Kč ročně. To je ve srovnání s jedenácti miliardami korun, které Česká republika vydává na problémy spojené s bytovou nouzí, nebo na osm miliard ročně, které stát vydává na podpory hypoték, z nichž nejvíce peněz dostane nejbohatších dvacet procent naší společnosti, levné řešení.

„S napětím sledujeme aktuální diskusi a proces schvalování Zákona o podpoře bydlení. Jako obec aktivně řešící bytovou nouzi svých obyvatel potřebujeme zákon, který nám

Spolufinancováno
Evropskou unií

Zabydlení

umožní zabydlovat do standardních bytů jak ohrožené rodiny, tak i jednotlivce. Města a obce nemají dostatek vlastních bytů, vítáme proto, že skrze garance budeme moci do systému skrze pozitivní motivaci dostávat i byty soukromých pronajímatelů. Pevně věřím, že finální návrh umožní oboje, zabydlovat rodiny i jednotlivce do obecních i soukromých bytů,“ říká I. náměstek primátora města Chomutov Milan Märč.

„Dlouhodobě podporuji přijetí Zákona o podpoře bydlení, protože jako náměstkyně primátora města Olomouc vím, s jakými problémy se dnes lidé v oblasti bydlení potýkají a také vím, jak náročné je pro města řešit tyto problémy bez odpovídající legislativy a systémové podpory za strany státu. Pevně věřím, že do Senátu zamíří návrh, který bude myslet na podporu všech zvláště zranitelných skupin. Je zásadní, aby na podpůrná opatření dosáhli také například mladí lidé opouštějící náhradní ústavní péči, samoživitelky s dětmi ve školním věku, lidé s postižením či oběti domácího násilí. Při cílení podpůrných opatření nesmíme opomenout význam prevence a pomoci zvláště zranitelným domácnostem udržet si v těžké životní situaci své bydlení. Máme obavu, jak sladíme projekty na sociální bydlení se zákonem, když se pořád mění datum účinnosti, není to jenom o pomoci lidem, ale i o možnosti plánovat udržitelnost aktivit a jejich návaznost v čase. To je pro města velmi důležité,“ říká Kateřina Dobrozemská, náměstkyně primátora města Olomouc.

„Nemůžeme si také dovolit navrhované odložení účinnosti schvalování Úřadem práce od 1. července 2026. To by fakticky znamenalo čekat prvních sedm měsíců po otevření kontaktního místa pro bydlení na rozhodnutí kontaktního pracoviště Úřadu práce, zda domácnost potřebuje byt, asistenci a je chudší než 1,43 životního minima,“ dodává Mikoláš Opletal z iniciativy Za bydlení.

„I pro mladé bezdětné pracující lidi je dnes ve velkých městech těžké získat na komerčním trhu nájemní byt. Poptávka je velká, vlastnické bydlení nedostupné a není tedy výjimkou, že na jeden byt se ozvou vyšší desítky zájemců. Pokud člověk nemá nějaký volný byt v rodině nebo mezi známými, musí se pustit do této nelehké tržní soutěže, trpělivě obepisovat pronajímatele, chodit na prohlídky a doufat, že snad tenhle byt už konečně vyjde. Představte si však, že nejste mladý pracující bezdětný člověk, ale například samoživitelka se dvěma dětmi, člověk s duševním či fyzickým onemocněním, osaměle žijící seniorka nepoužívající internet, Rom nebo člověk v exekuci. Mnoho pronajímatelů vás bude automaticky vnímat jako rizikové a vaše šance na pronájem bytu bude minimální,“ říká ředitelka Platformy pro sociální bydlení Barbora Bírová.

„Mladí lidé opouštějící ústavní zařízení mají velmi těžký start do života. Nemají na rozdíl od svých vrstevníků stabilní rodinné zázemí, širší sociální síť a s tím související podporu při osamostatňování se a orientování se v nové „dospělácké“ realitě. Je pro ně velmi náročné najít si třeba stabilní bydlení. To je přitom jedním ze základních předpokladů pro další rozvoj a plánování budoucnosti,“ říká Klára Chábová z Platformy Do dospělosti. Podle ní často potřebují tito mladí lidé podanou ruku zvenčí, i když jim již bylo 18 let, ale ta samota a hledání své vlastní identity jsou tíživé. „Bez podpory často končí v bytové nouzi jenom proto, že neměli v životě takové štěstí jako děti vyrůstající ve fungující rodině. Poslanci a poslankyně nyní nesmí dopustit, aby v důsledku provazování

Spolufinancováno
Evropskou unií

Zákona o podpoře bydlení s novou dávkou státní sociální pomoci mladí zranitelní dospělí reálně nedosáhli na podpůrná opatření v bydlení,“ doplňuje K. Chábová. *„Po opuštění zařízení hodně mladých lidí míří domů, ale to není cesta. Hledání bydlení je složité a těch možností se moc nenabízí, navíc nám chybí finanční prostředky a s tím, co dostanete na odchod, nepokryjete často ani kauci,*“ doplňuje František, mladý člověk se zkušeností s ústavní výchovou.

Zástupci iniciativy Za bydlení také apelují na to, aby byla zachována hranice pro vstup do systému podpory bydlení na úrovni 60 % mediánového příjmu jakožto hranice příjmové chudoby. *„Domácnosti, které čelí závažným problémům s bydlením a mají o něco vyšší než nejnižší příjmy, nemůžou ze systému vypadávat jakožto „nezranitelné“. Toto opatření přehlíží fakt, že i mnoho pracujících lidí dnes končí v bytové nouzi, protože bydlení je zkrátka drahé a nedostupné,*“ uzavírá Opletal.

Kontaktní osoba za iniciativu Za bydlení:

Mikoláš Opletal

+420 774 645 467

mikolas.opletal@socialnibydeni.org

Iniciativa Za bydlení spojuje více než 50 jednotlivců a organizací z nevládního, akademického i veřejného sektoru. Už od minulého volebního období se snaží vyvolat a vést konstruktivní veřejnou a politickou debatu o problému bytové nouze a zhoršující se dostupnosti důstojného bydlení v Česku. Jejím hlavním cílem je prosadit fungující institucionální a legislativní model, který zabrání propadu lidí na ulici či do sítě obchodníků s chudobou.